

Nr 5.

Andom till riksdagens kansli den 13 februari 1939 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning om medel för anordnande av en minnesfest i samband med riksgäldskontorets 150-års jubileum.

I skrivelse till bankoutslottet den 26 januari 1939 hava fullmäktige i riksgäldskontoret hemställt, »att bankoutslottet ville utverka riksdagens bemyndigande för fullmäktige i riksgäldskontoret att av förslagsanslaget till riksgäldskontoret: övriga omkostnader taga i anspråk ett belopp av förslagsvis 2 500 kronor för bestridande av kostnaderna för en minnesfest i samband med riksgäldskontorets 150-års jubileum».

Till stöd för sin framställning hava fullmäktige anfört följande:

»Under innevarande år hava 150 år förflutit, sedan riksgäldskontoret började sin verksamhet. På grund av beslut vid 1789 års riksdag inrättades nämligen detta år ett under rikens ständer stående riksgäldskontor för statskuldens förvaltning. Reglementet för fullmäktige i riksgäldskontoret utfärdades av hemliga utskottet den 28 april 1789 och fastställdes samma dag av Konungen. Redan den 15 april hade fullmäktige emellertid hållit sitt första sammanträde.

Då riksgäldskontorets verksamhet haft en stor och utan tvivel gagnande betydelse för landet, har det syntts fullmäktige lämpligt, att det stundande 150-års minnet av kontorets tillkomst på något sätt hufvästes under innevarande år. Beträffande de former under vilka detta syntts böra ske få fullmäktige härnedan meddela följande.

Till firandet av ett ämbetsverks jubileum är brukligt att bland annat utgiva en historik över ämbetsverket. För riksgäldskontorets vidkommande är detta icke behövt, enär endast för några få år sedan, år 1934, i det stora verket över riksdagens historia »Sveriges riksdag» i dess del XIII publicerades en historik över verkets tillkomst och dess verksamhet fram till närvarande tid, »Riksgäldskontoret 1789—1934» av Karl Hildebrand. Fullmäktige hava emellertid ansett, att med anledning av 150-årsjubileet borde utarbetas en mindre skrift, vilken skulle innehålla dels en kortfattad historik över riksgäldskontoret dels en redogörelse för den nuvarande svenska statskulden och för kontorets ställning i finanspolitiskt hänseende inom statsförvaltningen. Liknande mindre redogörelser hava tidigare utarbetats och utgivits av trycket dels på svenska språket och dels i översättningar till något eller några av de tre stora kulturspråken. Under år 1928 publicerades sålunda i Nordisk administrativ tidskrift en redogörelse »Sveriges statsskuld och dess förvaltning» av dåvarande förste deputeraden i riksgäldskontoret,

professor G. Kobb, vilken redogörelse översattes till tyska och engelska språken, och år 1933 publicerade doktor Hildebrand i tidskriften *Index* en redogörelse »Svenska statens upplåning», vilken utkom jämväl på engelska språket. Dessa redogörelser hava varit av stort värde för riksgäldskontoret i och för utdelning i särtryck till kontorets förbindelser i in- och utlandet men äro nu i det närmaste utgångna och även föråldrade. För närvarande saknas därför en aktuell, sammanfattande översikt av de svenska statsskuldsförhållandena. I riksgäldskontorets årsbok lämnas visserligen ingående redogörelser för kontorets verksamhet, men årsboken är i huvudsak avsedd att utgöra en rapport över utvecklingen under det senast förflutna budgetåret. Fullmäktige hava därför uppdragit åt doktor Hildebrand att utarbeta en ny publikation, jämväl benämnd »Svenska statens upplåning», som skulle göras något utförligare än den föregående, särskilt i de delar, som hava samband med jubiléet. Publikationen, som nu är under sättning, kommer att omfatta omkring 50 trycksidor. Den är avsedd att publiceras jämväl på engelska samt möjligen även på franska och tyska språken och kommer att tillställas riksgäldskontorets förbindelser i in- och utlandet samt andra för kontorets verksamhet intresserade.

Jämte nu nämnda skrift komma fullmäktige med anledning av 150-års jubiléet låta trycka ytterligare en publikation, nämligen en förteckning över fullmäktige i riksgäldskontoret under tiden 1789—1939. En dylik förteckning har hittills icke funnits, vilket vid många tillfällen visat sig vara en olägenhet, särskilt i fråga om de senaste årtiondena. Utarbetandet av en förteckning över fullmäktige har därför under de sista åren varit på tal och det har nu synts ligga nära tillhands, att den kommer till utförande i samband med jubiléet. Arbetet med förteckningen har anförtratts åt personhistorikern, kaptenen F. Wernstedt. Förteckningen, som upptager omkring 300 fullmäktige och suppleanter, är nu i det närmaste slutförd och kommer att i tryck omfatta omkring 200 sidor. Den beräknas i likhet med den förut omnämnda redogörelsen utkomma i början av april månad. Fullmäktige vilja omnämna att i det under åren 1918—1931 med anledning av riksbankens 250-års jubileum 1918 utgivna verket »Sveriges Riksbank» finnes i del V en förteckning »Fullmäktige i Riksbanken, personhistoriska uppgifter». I denna förteckning äro upptagna samtliga bankofullmäktige alltifrån bankens tillkomst år 1668 med en kortfattad biografi för varje fullmäktig respektive suppleant. Den av riksgäldsfullmäktige nu föranstaltade förteckningen skulle i stort sett komma att likna förteckningen över bankofullmäktige.

I anledning av 150-års minnet hava fullmäktige vidare ansett sig böra överväga frågan om anordnande av någon festlighet. Med de förbindelser, som riksgäldskontoret har åt många olika håll, kunde det ifrågasättas att anordna en minnesfest jämte en middag med ett större antal inbjudna, omfattande, förutom kontorets personal, representanter från de många skilda verksamhetsområden, med vilka kontoret träder i beröring. Ett flertal olika förslag hava härvid diskuterats. Flera skäl, i första hand kostnadsfrågan, då det gällt ett mer omfattande förslag, och beträffande de mindre omfattande förslagen, de svårigheter, som uppkomma vid försöket att göra en tillfredsställande begränsning, hava emellertid kommit fullmäktige att stanna inför den lösningen, att en festlighet skulle anordnas huvudsakligen för riksgäldskontorets personal. Fullmäktige hava nämligen ansett, att vid ett tillfälle som det nu berörda en festlighet under alla förhållanden bör anordnas för personalen såsom en uppmuntran och erkänsla för pliktroget arbete.

Kostnaderna för en sådan festlighet under enkla former skulle med ett beräknat antal deltagare av 140 à 150 personer uppgå till omkring 2 500 kronor.»

Då riksgäldskontoret icke förfogar över några medel för bekostandet av den föreslagna festligheten, hava fullmäktige, på sätt framgår av det ovanstående, anhållit att för ändamålet få disponera ett belopp av förslagsvis 2 500 kronor.

Vad fullmäktige sålunda föreslagit finner utskottet sig böra tillstyrka. På *Utskottet.* grund härav får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret förevarande framställning, må bemyndiga fullmäktige att av förslagsanslaget till riksgäldskontoret: övriga omkostnader taga i anspråk ett belopp av förslagsvis 2 500 kronor för bestridande av kostnaderna för en minnesfest i samband med riksgäldskontorets 150-års jubileum.

Stockholm den 9 februari 1939.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Ehrnberg*, Berling, Sandén*, Nilsson i Mölndal, Swartling, Bodin i Visby och Albertsson*;

från andra kammaren: herrar Holmgren, Lovén, Paulsen*, Andersson i Falkenberg, K. A. Westman, Gustavson i Västerås, Osberg och Svedman.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.